

[Heick.]

faren ved at slette grænserne, hvis vi skal kunne konkurrere med de helt andre arbejdsvilkår, de har syd for grænsen.

Indadtil må vi selvfølgelig først og fremmest gøre, hvad vi selv kan, og her rejser sig kravet overfor vort erhvervsliv om, at det gør, hvad det kan; her rejser sig endvidere kravet overfor grænselandets særlige erhvervsliv om, at det gør, hvad det kan — for at være på højde med situationen. Endelig rejser sig kravet overfor vor lovgivning, og det glæder mig, at den højtærede handelsminister er klar over problemet i lukkeloven — måske skal vi også have ændret bestemmelsen om, at der overhovedet ikke kan gives dispensation. Det ville være rimeligt, om der kunne gives dispensation under forhold som de her nævnte. Jeg har hørt, at åbningstiderne i de tyske forretninger er meget forskellige i de forskellige egne af Tyskland, og at de er tilrettelagt således, at de bl. a. kan begunstige erhvervslivet i grænseegnene, medens de har helt andre lukketidsbestemmelser i de indre dele af landet, hvor man ikke har mulighed for at udnytte forskellighederne på de to sider af grænsen. Det er noget, der skal ses på.

Tilbage står så lovgivningen. Og jeg vil konkludere i en henstilling til vore erhvervsorganisationer, ikke mindst i grænselandet, om, at de selv er opmærksom på problemet, at de henvender sig til henholdsvis administrationen og lovgivningsmagten, og at man fra de pågældende organers side viser så stor forståelse for disse problemer, som det er muligt.

Ingmar Wagner: I forbindelse med indførelsen af 18 måneders tjenestetid i værnene skete der en mindre forbedring af de værnepligtiges aflønning. Det var naturligvis et fremskridt, og det var samtidig et udtryk for, at man var klar over, at soldaterne ikke fortsat kan spises af med så ringe beløb. Ifølge tekstanmærkningerne til finanslovens § 22 er lønningerne i øjeblikket 2 kr. pr. dag for værnepligtige menige de første 6 måneder; udover 6 måneder indtil 12 måneder får de 2 kr. 25 øre, og for en længere tjenestetid end 12 måneder og for genindkaldte er den daglige aflønning 3 kr. Denne aflønning er efter kommunisternes mening stadig langt fra

tilfredsstillende. De få kroner slår overhovedet ikke til, og jeg skal forsøge at vise dette ved at trække nogle af de udgifter frem, som et ungt menneske, der er værnepligtig, har.

Det er vel sådan, at de fleste soldater hver dag ryger en halv snes cigaretter, og enhver er vidende om, at de koster godt og vel halvanden krone. Nogle har endda et større forbrug. Det vil altså sige, at allerede til denne fornødenhed går der en væsentlig del af soldaterlønnen. Og der er vel ingen tvivl om, at sådanne unge mennesker også har en række andre fornødenheder, men dem skal jeg nu ikke komme ind på. Er han kaserneret langt fra hjemmet, går der et ikke uvæsentligt beløb til porto og brevpaper. Vil han rejse hjem på lørdag-søndagsorlov, må han erlægge et betydeligt beløb for transporten hjem.

Der er mange andre forhold, der gør soldaternes økonomiske kår vanskelige. Soldaten må holde sig selv med let fodtøj, en ikke uvæsentlig udgift på et lille budget; og det kræves, at han har privat fodtøj med under tjenesten. Han kan ikke nøjes med at benytte de militære støvler eller, som de værnepligtige populært kalder dem, syrebasserne, han må også nødvendigvis have noget privat fodtøj, for det er slet ikke så få gange i en soldats tjenestetid, at det simpelthen befales, at han skal møde i sit eget fodtøj, f. eks. til tjenesteforholdstimerne. Ikke alene skal soldaten selv betale skoene, men han skal også betale forsålingen af dem, og en sådan koster i dag almindeligvis 16 kr. 50 øre eller mere end en ugeløn for de dårligst stillede soldater. Han må selv betale for sit vasketøj; ikke engang det sørger militæret for. Soldaten må købe sine toiletartikler, sæbe og tandpasta o. s. v.; også dette betyder et indgreb i de få kroner, han har til rådighed. Den undermundering, der i øjeblikket udleveres, slår langt fra til.

Der gives i øjeblikket tre par sokker til et års tjeneste; de skal absolut slå til, og gør de ikke det, må soldaten selv betale yderligere fornyelser, og det er ikke ualmindeligt, at der ryger et par sokker blot på en enkelt marchtur. Hvad undertøjet angår, er forholdene heller ikke gode. Der udleveres tre sæt det første år; også det er man vist klar over er for lidt. Den eneste